

CISG DANIŞMA KURULU* GÖRÜŞÜ NO. 8**

CISG Madde 75 ve 76 Uyarınca Tazminatın Hesaplanması

Atıf yapma usulü: CISG-DK Görüşü No. 8, CISG Madde 75 ve 76 Uyarınca Tazminatın Hesaplanması, 15 Kasım 2008. Raportör: Profesör John Y. Gotanda, Villanova Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Villanova, Pennsylvania, ABD.

CISG-DK tarafından Tokyo, Japonya’da yapılan on ikinci toplantı sırasında kabul edilmiştir. Bu görüşün çoğaltılması izinlidir.

Başkan, ERIC E. BERGSTEN

Üyeler, MICHAEL JOACHIM BONELL, MICHAEL G. BRIDGE, ALEJANDRO M. GARRO, ROY M. GOODE, JOHN Y. GOTANDA, SERGEI N. LEBEDEV, PILAR PERALES VISCASILLAS, INGEBORG SCHWENZER, HIROO SONO, CLAUDE WITZ

Sekreter, SIEG EISELEN

* *Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması Danışma Kurulu (CISG-DK), Pace Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin Uluslararası Ticaret Hukuku Enstitüsü ve Queen Mary Londra Üniversitesi Ticaret Hukuku Araştırmaları Merkezi tarafından desteklenen özel bir girişimdir. CISG-DK, Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması’nın (CISG) anlaşılmasına yardımcı olmak ve yeknesak bir biçimde yorumlanmasını yaygınlaştırmak ve desteklemek amacıyla kurulmuştur.*

Haziran 2001 tarihinde Paris’teki kuruluş toplantısında, Almanya Freiburg Üniversitesi’nden Prof. Peter Schlechtriem üç yıllık süre için CISG-DK’nın Başkanı olarak seçilmiştir. Queen Mary, Londra Üniversitesi’nin Ticaret Hukuku Çalışmaları Merkezi’nden Dr. Loukas A. Mistelis Sekreter olarak seçilmiştir. CISG-DK şu kişilerden oluşmaktadır: Prof. Em. Eric E. Bergsten, Pace Üniversitesi; Prof. Michael Joachim Bonell, Roma La Sapienza Üniversitesi; Prof. E. Allan Farnsworth, Columbia Üniversitesi, Hukuk Fakültesi; Prof. Alejandro M. Garro, Columbia Üniversitesi, Hukuk Fakültesi; Prof. Sir Roy M. Goode, Oxford; Prof. Sergei N. Lebedev, Rusya Federasyonu Ticaret ve Endüstri Odası Deniz Hukuku Tahkim Komisyonu; Prof. Jan Ramberg, Stockholm Üniversitesi, Hukuk Fakültesi; Prof. Peter Schlechtriem, Freiburg Üniversitesi; Prof. Hiroo Sono, Hokkaido Üniversitesi Hukuk Fakültesi; Prof. Claude Witz, Saarland ve Strasburg Üniversiteleri. Kurul’un üyeleri Kurul tarafından seçilir.

Sonraki toplantılarda, Prof. Pilar Perales Viscasillas, La Rioja Üniversitesi; Prof. Ingeborg Schwenzer, Basel Üniversitesi, Prof. John Y. Gotanda, Villanova Üniversitesi ve Prof. Dr. Michael G. Bridge, LSE yeni üye olarak seçmiştir. Prof. Jan Ramberg üç yıllık dönem için ikinci başkan olarak görev almıştır. Wuhan, Çin Halk Cumhuriyeti’nde gerçekleştirilen on birinci toplantıda Prof. Dr. Eric Bergsten, Pace Üniversitesi Hukuk Fakültesi CISG-DK başkanı ve Prof. Sieg Eiselen, Güney Afrika Üniversitesi Özel Hukuk bölümü sekreter olarak seçilmiştir.

** Bu Görüş Av. Mustafa Şenel (İstanbul Bilgi Üniversitesi 2011-2012 Willem C. Vis Uluslararası Farazi Ticari Tahkim Yarışması Takım Üyesi) tarafından tercüme edilmiş ve Prof. Dr. Yeşim M. Atamer, İstanbul Bilgi Üniversitesi tarafından kontrol edilmiştir.

CISG Madde 75

Sözleşmenin ortadan kaldırılması halinde, ortadan kaldırmadan itibaren makul bir süre içerisinde ve makul bir şekilde alıcının ikame mallar satın alması veya satıcının malları yeniden satması durumunda, tazminat talep eden taraf, sözleşmede kararlaştırılan fiyat ile ikame işlem fiyatı arasındaki farkı talep edebileceği gibi, 74. madde uyarınca da tazminat talep edebilir.

CISG Madde 76

(1) Sözleşmenin ortadan kaldırıldığı ve mallar için cari bir fiyatın var olduğu hallerde, tazminat talep eden taraf, 75. madde uyarınca ikame alış veya satış yapmamış olsa da, sözleşmede kararlaştırılan fiyat ile sözleşmenin ortadan kaldırıldığı andaki cari fiyat arasındaki farkı talep edebileceği gibi, 74. madde uyarınca da tazminat talep edebilir. Bununla birlikte, tazminat talep eden taraf, malları devraldıktan sonra sözleşmeyi ortadan kaldırırca, ortadan kaldırma anındaki cari fiyat yerine devir alma anındaki cari fiyat uygulanır.

(2) Fıkra 1 anlamında cari fiyat, malların teslim edilmesi gereken yerde geçerli olan fiyattır; ancak, o yerde bir cari fiyat mevcut değilse, makul ikame yeri kabul edilebilen diğer bir yerdeki fiyat, malların taşıma masraflarındaki farklılıklar gözetilerek, esas alınır.

GÖRÜŞ METNİ

1.1 Madde 75 ve 76, sözleşmeden dönülmesi halinde tazminatın hesaplama yöntemlerini düzenlemektedir.

1.2 Madde 75 ve 76, madde 74'ü ikame etmemektedir. Aksine, bu maddeler zarara uğrayan tarafa, sözleşmeden dönülmesi durumunda tazminatın hesaplanması için kullanılabilir alternatif yöntemler sunmaktadır.

1.3 Madde 75 ve 76 uyarınca talep edilecek tazminat, zarara uğrayan tarafı, sözleşme gereği gibi ifa edilseydi içinde bulunacağı durumdan daha iyi bir konuma getirmemelidir.

2.1 Madde 75 uyarınca, zarara uğrayan taraf tazminat olarak, satım bedeli ile ikame işlem bedeli arasındaki miktara hak kazanacaktır.

- 2.2 Satım bedeli, sözleşmede kararlaştırılmış olan veya CISG madde 55 uyarınca belirlenen bedeldir.
- 2.3 Madde 75'te belirtilen formüle göre tazminatın, ikame işlemin bedeli esas alınarak hesaplanabilmesi için ikame işlemin zarar gören tarafından makul bir şekilde ve makul bir sürede gerçekleştirilmiş olması gerekir.
- 2.4 Zarara uğrayan tarafın yaptığı ikame işlemin makul olmaması halinde tazminat madde 76 veya 74'e göre hesaplanabilir.
3. Madde 75 uyarınca tazminata hak kazanmış olan zarara uğrayan taraf, madde 74 uyarınca ek zararlarının tazminini talep hakkına da sahiptir.
- 4.1 Zarara uğrayan taraf madde 76 uyarınca, sözleşmede kararlaştırılmış olan bedel ile cari fiyat arasındaki farkı tazminat olarak talep etme hakkına sahiptir.
- 4.2 Tazminatın madde 76 uyarınca hesaplanabilmesi için, sözleşmede mallar için açık yahut zımni olarak bir bedel kararlaştırılmış olması gerekir.
- 4.3 Cari fiyat, genel olarak, benzer mallar için mukayese edilebilir koşullarda ilgili ticari alanda talep edilen fiyattır.
- 4.4 Cari fiyatın belirleneceği an sözleşmeden dönüldüğü, yani sözleşmeden dönüldüğünün beyan edildiği andır. Buna karşılık, zarara uğrayan tarafın malları teslim aldıktan sonra sözleşmeden dönmesi halinde cari fiyat, tesellümün gerçekleştiği ana göre belirlenir.
- 4.5 (a) Malların teslim edilmesi gereken yerdeki cari fiyat esas alınır.
- (b) Teslim yerindeki cari fiyatın saptanamaması halinde makul bir ikame yerdeki cari fiyat esas alınır.
5. Sözleşmede bir bedel kararlaştırılmamışsa veya madde 76'da aranan türden bir cari fiyat saptanamıyorsa tazminat madde 74 uyarınca hesaplanır.
6. Madde 76 uyarınca tazminata hak kazanmış olan zarara uğrayan taraf, madde 74 uyarınca ek zararlarının tazminini talep hakkına da sahiptir.